

המקום & Talmud-online.nl

Parashat Lech-Lecha לך-לך

9 Nov 2024 / 8 Cheshvan 5785.

Bereshiet (Genesis) 12:1-17:27

Abraham en de connectie met Eretz Israël

De parasha van deze week is Lech Lecha. In de traditionele Joodse chronologie werd Abraham geboren in het jaar 1948 AM (Anno Mundi, of "vanaf het jaar waarin volgens het jodendom de schepping van de wereld heeft plaatsgevonden "). Aan het begin van de parasha wordt ons verteld dat Abraham 75 jaar oud was toen hij zich vestigde in het Heilige Land, wat betekent dat het 2023 AM was. Velen hebben gewezen op de intrigerende "toevalligheid" dat de voorvader van het Joodse volk en de eerste die zich in Israël vestigde, werd geboren in hetzelfde numerieke jaar als de geboorte van de staat Israël en de terugkeer van het Joodse volk naar onafhankelijkheid in het Heilige Land in 1948 CE. Nog verbazingwekkender is dat we ontdekken dat belangrijke data in het leven van Abraham overeenkomen met belangrijke data voor de staat Israël, helemaal tot aan de huidige situatie waarin we ons vandaag de dag bevinden.

De Torah heeft heel weinig te zeggen over de jeugd van Abraham. Eigenlijk vertelt het ons alleen dat hij werd geboren, trouwde en Ur-Kasdim verliet. De Torah springt dan vooruit naar zijn 75e verjaardag. Maar wat gebeurde er in de eerste helft van Abrahams leven? De rabbijnse traditie vult veel details in, waaronder dat hij tien jaar gevangen zat! (Bava Batra 91a) Aan het einde van dat decennium vond de meest opmerkelijke gebeurtenis uit Abrahams vroege leven plaats: hij werd voor de koning gebracht en bevolen het monotheïsme te verlaten en afgoden te aanbidden. Abraham weigerde uiteraard dit te doen en werd in een vurige oven gegooid. HaShem redde hem dan ook op een wonderbaarlijke wijze, wat hiermee tevens het de eerste keer was dat HaShem Zichzelf openlijk aan Abraham openbaarde. Onmiddellijk hierna verliet Abraham Ur om zich in Haran te vestigen. Deze gebeurtenis vond plaats toen Abraham 52 jaar oud was, in het jaar 2000 AM. Het luidde datgene in wat de Talmud "het Tijdperk van de Torah" noemt, dat 2000 jaar duurde tot 4000 AM. (De eerste 2000 jaar van de geschiedenis beginnend bij Adam, word het "Tijdperk van Chaos" genoemd.)

De vergelijkingen

We vinden een soortgelijke monumentale verschuiving voor de staat Israël in het jaar 2000 n.Chr. Er gebeurden toen een paar belangrijke dingen. In mei 2000 trok de IDF zich terug uit Zuid-Libanon, waar ze sinds 1982 gestationeerd waren. Dit maakte de daaropvolgende overname van de regio door Hezbollah mogelijk. (Slechts een paar maanden later lanceerden Hezbollah-terroristen een grensoverschrijdende inval en ontvoerden hierbij drie Israëlische soldaten.) In juli 2000 ging premier Ehud Barak naar Washington voor de Camp David-top

המקום & Talmud-online.nl

met Bill Clinton en Yasser Arafat. Barak bood Arafat zo ongeveer alles wat hij wilde, inclusief heel Gaza en meer dan 95% van de Westelijke Jordaanoever, met landoverdrachten om de andere delen te compenseren. Arafat liep notoir weg van de tafel zonder enige uitleg waarom? Omdat ook hij totaal niet geïnteresseerd was in vrede en hierdoor lanceerden ze toen de Tweede Intifada. Een vreedzame oplossing van het conflict was zoals gewoonlijk niet in het belang van de corrupte Palestijnse leiders.

Deze gebeurtenissen die plaatsvonden waren hierdoor dan ook de spijker in de doodskist van de Oslo-akkoorden en bewezen tevens dat de Palestijnse leiders geen enkele tweestatenoplossing konden waarderen. Hun doelen waren overduidelijk: de totale vernietiging van de staat Israël en de overname van de hele regio "van de rivier tot de zee" een leus die men vandaag de dag nog steeds schreeuwt. Bovendien wordt deze leus ook nog eens gebezigd door mensen die als een kip zonder kop achter de meute aanloopt, maar geen idee hebben wat men hier werkelijk mee bedoelt maar dat even terzijde. Het vredesproces was zoals we konden verwachten altijd al een list geweest. In ieder geval markeerde dat jaar 2000, officieel de dood van het vredesproces en veegde daarmee de mogelijkheid van een tweestatenoplossing weg. De meerderheid van de Israëlische bevolking werd wakker en realiseerde zich tegelijkertijd hierdoor dat vrede slechts een droom was geweest. En zoals een bekend liedje luid "de meeste dromen zijn bedrog". Sindsdien is de Israëlische samenleving merkbaar en toch ook wel weer begrijpelijkerwijs naar rechts opgeschoven. In bredere zin zagen de jaren die volgden een religieuze ervaring in Israël en in Joodse gemeenschappen over de hele wereld, met een grote en wereldwijde baal teshuva beweging die deed denken aan Abrahams "Tijdperk van de Torah". Dus net zoals het jaar 2000 AM een grote verschuiving in het leven van Abraham markeerde, markeerde het jaar 2000 n.Chr een grote verschuiving in het leven van de staat Israël en Joden wereldwijd. De overeenkomsten houden daar echter niet op.

Na 23 jaar in Haran te hebben gewoond, gaf HaShem Abraham het bevel om zich eindelijk in het Beloofde Land te vestigen. Abraham werd echter bij aankomst geconfronteerd met een moeilijke realiteit. Er waren vijandige Kanaänieten in het land Bereshiet (Genesis) 12:6, evenals een ongebreidelde hongersnood (12:10), waardoor Abraham gedwongen werd om naar het zuiden te trekken, naar Egypte. Daar werd zijn vrouw Sarai (later Sarah) ontvoerd. Na zijn terugkeer naar het Heilige Land vestigde Abraham zich tussen Beit El en Ai. Hij vond uiteindelijk voorspoed, maar dit leidde tot ruzies binnen de familie, met name met zijn neef Lot. En zo zien we echter wel dat Abraham in 2023 AM economische moeilijkheden, vijandige burens, ontvoeringen van familieleden en onderlinge broederlijke conflicten ervoer, net zoals het volk Israël in 2023 n.Chr heeft ervaren.

Enkele jaren later kwam er een oorlog in het Heilige Land, waarbij de Sodomitische confederatie van vijf steden ten onder ging aan een alliantie van vier Mesopotamische koningen. Veel van de Sodomieten werden gevangengenomen waaronder ook Lot. Abraham

המקום & Talmud-online.nl

echter trok ten strijde en redde hen. Toen de Sodomitische koning Abraham rijkdommen aanbood als beloning weigerde Abraham deze en zei dat hij zelfs geen "draad of schoenriem" zou aannemen. De Talmud (Sotah 17a) stelt dat Abrahams nakomelingen als verdienste hierdoor de mitzvot van tzitzit (de schouwdraden) en tefillin (de leren gebedsriemen) kregen. Beide bevatten immers een immense spirituele kracht en zouden Joodse krijgers bescherming bieden. Het is daarom daarom ook niet zo verwonderlijk dat er een immense wens is geweest om voor de IDF-soldaten tzitzit te verkrijgen. Het is dan ook zo dat inmiddels de vele vrijwilligers tot nu toe meer dan 60.000 shirts geknoopt en hoogst waarschijnlijk ligt het aantal nu nog veel hoger . Ondertussen is het volk van Israël over de hele wereld opnieuw geïnspireerd om tefillin te leggen, en er zijn al vele aangemeldingen om een gratis paar te ontvangen.

Direct na de Oorlog der Koningen verscheen HaShem aan Abraham en Abraham klaagde dat hij nog steeds geen kind had Bereshiet (Genesis) 14. HaShem stelde zijn zorgen gerust en vertelde hem dat hij juist wel veel nakomelingen zou krijgen. Direct hierna volgt het verhaal van de geboorte van Ismaël, de voorvader van alle Arabieren en bij uitbreiding, alle moslims. Ismaël werd geboren toen Abraham 86 jaar oud was, in het jaar 2034 AM. Ismaël zou later veel problemen veroorzaken, ook dit feit zien we vandaag de dag dagelijks. Maar onze Wijzen zeggen dat hij uiteindelijk berouw toonde en stierf als een rechtvaardig man (zie Rashi over Genesis 25:17).

De Toekomst.

Wat betekent dit alles voor ons, als we vooruitkijken naar het volgende decennium? Zullen de zaken erger worden voordat ze uiteindelijk beter worden? Zal er een grote langdurige regionale oorlog zijn zoals in de dagen van Abraham? En zal het Huis van Ismaël aan het einde daarvan een "wedergeboorte" ervaren en de rechtvaardigheid vinden zoals hun voorvader Ismaël ? Misschien kunnen we dan eindelijk de vrede hebben waarnaar we al zo'n lange tijd verlangen en kunnen we onze tranen drogen. Een verlangen waarnaar we al zolang naar uitkijken!

In de chronologie van de Torah zou de langverwachte Isaak geboren worden toen Abraham 100 was, in het jaar 2048 AM. En onze wijzen leren dat Itzchak (יצחק) ketz chai (קץ חי) is, symbool voor het leven aan het einde der dagen. Isaak is de enige voorvader die veilig in het Heilige Land Israël woonde en nooit hoefde te vertrekken. Hij genoot van me'ah she'arim , honderdvoudige welvaart. De Zohar (I, 137a, Midrash haNe'elam) vergelijkt zijn "terugkeer" na de Akedah op 40-jarige leeftijd met een soort "wederopstanding" en ziet dit als een teken van de uiteindelijke wederopstanding van de doden, die veertig jaar in het Messiaanse tijdperk zou komen. Op basis van de connecties die we zien tussen Abraham en Eretz Israël in het hierboven beschreven patroon kunnen de Torah-jaren 2034 AM, 2048 AM en 2088 AM ons

המקום & Talmud-online.nl

een bepaalde hoop geven dat er in 2034 n.Chr, 2048 n.Chr en 2088 n.Chr belangrijke gebeurtenissen zullen gaan plaatsvinden.

Wat het heden betreft, zegt de Zohar (I, 83b) dat toen Abraham het Heilige Land binnenkwam op 75-jarige leeftijd, in het jaar 2023 AM, hij een totaal gloednieuwe nefesh ontving. Het was alsof hij een totaal nieuw persoon werd. Toen hij vervolgens naar het zuiden ging (voordat hij naar Egypte ging) ontving hij een nieuwe ruach, de tweede en hogere ziel. Pas jaren later, na zijn terugkeer uit Egypte, het afscheid van Lot en doordat hij nog prominenter geworden was zo vlak voor het begin van de Oorlog der Koningen, ontving Abraham de verheven neshamah op het moment dat "hij een altaar voor HaShem bouwde" Bereshiet (Genesis) 13:18. Ook voor de staat Israël zien we dat 2023 n.Chr ongetwijfeld het jaar is geweest dat het een gloednieuwe nefesh ontving. In het licht van wat er de afgelopen tijd allemaal is gebeurd, zal het land nooit meer hetzelfde zijn en daardoor zijn bevolking ook niet. En volgend op het model dat Abraham heeft neergezet, zal het volgende decennium het land zeker transformeren. Want aangezien we de gebeurtenissen van Abraham volgen zal het ook een nieuwe ruach ontvangen, en uiteindelijk zijn ware goddelijke neshamah. We hopen dat het dan het juiste heilige koninkrijk van HaShem zal worden. Iets wat dat de staat Israël altijd bedoeld was om te zijn.

Jaäcov Noorland talmid van Rabbi J. de Leeuwe.